

NAPUSZCZAĆ (15) *vb impf i pf*

impf (10) [w znac. **I.**], *pf* (5) [w znac. **II.**].

Pierwsze a jasne.

praes 1 sg napuszczam (1). ◇ *3 sg* napuszczą (1). ◇ *praet 3 sg m* napuszczął (3). *f* napuszczą (1).
◇ *fut 3 pl m pers* napuszczą będą (1). ◇ *imp 2 sg* napuszczaj (6). ◇ *part praes act* napuszczając (1).
◇ *part praet act* napuszczawszy (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

I. impf (10) :

1. *O zabiegach leczniczych: wlewać płyn małymi porcjami; wkraplać, zakrapiać; inebriare, instillare*
Cn [w co] (6) : *FalZioł* V 91v; Albo fok podróżnikowy z oleiem różanym/ á z octem zmieszawszy
w Nozdrze nápuńczay. *SienLek* 50.

napuszczac czego (4): hanyż tarty miáko/ á z różanym oleykiem zmieszany/ á te⁸⁰ letnio
napuńczay w vcho bolące. *FalZioł* V 79, I 83a, V 78; *SienLek* 127v.

napuszczac na co (1): Też fok nołtrzegowy s fokiem czelidonijey/ przyczyniwszy trochę prochu
boliarmeni/ á tego napuńczay w fiłtułę y na kancer, ab o wiem wyfułza ty to wrzody y goij ie
FalZioł I 83a.

W charakterystycznych połączeniach: napuszczac na kancer; napuszczac w fiłtułę, w kąciki oczne, w
nozdrze, w oko obrażone, we czczy sadzel, w ucho bolące; napuszczac ciepło, letnio.

2. *Nasycać, nasączać; insucare, irrorare, spargere, sufficere* *Cn [czym]* (2) : Rigo – Odwilżam, wodą
napuńczam, obiádrzniam. *Calep* 925a.

Przen (1) :

Zwrot: »jako jadem napuszczac [co]« = czynić co trującym, zatruwać; inficere, venenare *Cn* (1): on
okrutny wąż [...] záciera á prawie iáko iádem nápuńczą onymi rozlicznymi żądły fwemi ty święte
fciefzki á thy gościńce Páná *RejPos* 318v.

3. *Namaszczać; linere* *Cn [czym]* (1) : Chwali pímo Iozephá/ y Nikodema/ ktorzy na ciáło Páńskie
przy pogrzebie wielki kofzt vczynili: drogiemi ie oleyki z áloes y z myrrhy nápuńczaiąc. *SkarKaz*
386a.

4. *Przen: Zwrot: »[komu] mgłę napuszczac« = czynić niejasnym, gmatwać, wikłać* (1) : Ná powodową
ftronę należy/ ípráwę/ [...] iáśnie mianować/ á ná pozwáną należy/ obronę fwą iáśnie oznaymić.
Bo tego zániechawfzy/ obá będą iákoby w ciemności chodźić/ y fędziemu mgłę nápuńczaiąc będą
[*tamquam ... nebulae ... iudici offudentur*]/ gdy niebędzie wiedział czego by fię przy onem fądzie
miał trzymać. *ModrzBaz* 94v.

II. pf (5) :

1. *Dolać jednego płynu do drugiego (z subiektywnym odczuciem wielości) [czego w co]* (1) : kazał
iego fyny powárzyć/ y czeftował go imi/ tákież krwie nápuńczawfzy w wino z nich/ czeftował go
miałto czyrwonego winá. *BielKron* 26v; [*Machumet*] nápuńczaiąc w zdroie niektore miodu y vfycił ie/
á w drugie mleká/ od ktorego zbiełáá [!] woda *BielKron* 165v.

2. Wpuścić, wprowadzić wiele lub do wielu (z subiektywnym odczuciem wielości) [czego G pl] (3) :
Nápuŕzczał thež [Noe] do okrętu źwirząt/ ptaków/ y wŕzytkiego żywego ƒtworzenia ktore zyemią żywo było *BielKron* 4v, 5.

napuszczać do czego czego (1): Kazał iey [żonie *Abdyjaszowej*] tedy Helizeuŕz áby nápoźyczááá próżnych beczek/ do których nápuŕzczááá po troŕze oleiu/ y były pełno. *BielKron* [85³].

Synonimy: I. 1. nalewać, napełniać; a. wkrapiać, wlewać, zakrapiać, zapuszczać; 2. nasycać; II. 1. dolewać; wprowadzać, wpuszczać.

Formacje współrdzenne cf PUŚCIĆ.

Cf NAPUSZCZANIE, NAPUSZCZANY

DJ